

Georges DÉSIR

1925
2016

2

Né à Ans le 16 avril 1925, Georges Désir fait des études secondaires classiques au Collège Saint-Servais à Liège. Il les termine en 1943, année où l'occupant n'autorise l'accès à l'université qu'après un an de travail dans une usine participant à l'effort de guerre allemand. Il refuse ce diktat et s'y soustrait via une formation de brancardier-sécouriste à la Croix-Rouge, tout en suivant des cours donnés clandestinement à l'Université de Liège. Il s'engage dans un bataillon de volontaires de guerre, pour la plupart issus de la Résistance, et suit les troupes américaines en Allemagne où il participe à la dernière offensive alliée. Il confiait à ce propos : «*Cette période m'a appris le sens des mots fraternité, solidarité et égalité. Nous venions tous d'horizons et de milieux différents mais nous étions tous engagés pour défendre un même idéal de liberté.*»

Rendu à la vie civile, Georges Désir poursuit ses études de philosophie et de droit à l'université. Parallèlement, il étudie l'art dramatique et la diction au Conservatoire royal de Liège, dont il sort avec un premier prix. Quelques années plus tard, il jouera d'ailleurs dans plusieurs pièces au Théâtre royal des Galeries de Bruxelles.

Il soulignait avec humour : «*Beaucoup de politiciens jouent la comédie, mais je suis peut-être le seul homme politique qui ait un véritable diplôme de comédien.*»

En même temps, il entre à l'INR (Institut national de radiodiffusion - studio de Liège) où il travaille comme journaliste, assurant animations et reportages dans des domaines variés : littérature, jazz, monde du travail, sport...

3

Zoals hij zelf met twinkelende pretoogjes zei "veel politici acteren, maar ik ben wellicht de enige politicus die werkelijk een acteurs-diploma heeft."

Een paar jaar later zou hij trouwens met succes in verschillende stukken spelen in het Théâtre royal des Galeries van Brussel.

Georges Désir keerde terug naar het burgerleven en vervolgde zijn studies filosofie en recht aan de universiteit. Tegelijkertijd studeerde hij drama en dictie aan het Koninklijk Conservatorium van Luik, waar hij afstudeerde met een eerste prijs.

1

Georges Désir werd geboren op 16 april 1925 en volgde klassiek middelbaar onderwijs aan het Saint-Servais College in Luik. Hij voltooide zijn middelbare studies in 1943, het jaar waarin de bezetter niemand toeliet universitaire studies aan te vatten zonder eerst één jaar verplicht te hebben gewerkt in een fabriek die bijdroeg aan de Duitse oorlogsinspanningen. Hij weigerde dit bevel te aanvaarden en ontrok zich eraan door een opleiding brancardier-hulpverlener bij het Rode Kruis en clandestien gegeven cursussen aan de ULG te volgen. Hij sloot zich aan bij een vrijwilligersbataljon dat voornamelijk bestond uit verzetslui en volgde de Amerikaanse troepen naar Duitsland, waar hij deelnam aan het laatste offensief van de geallieerden. Hierover zei hij later: "Deze periode heeft me de betekenis van de woorden broederschap, solidariteit en gelijkheid geleerd. We kwamen allemaal van verschillende achtergronden en uit verschillende lagen van de bevolking, maar we waren allemaal toegewijd aan hetzelfde vrijheidsideaal."

Georges Désir keerde terug naar het burgerleven en vervolgde zijn studies filosofie en recht aan de universiteit. Tegelijkertijd studeerde hij drama en dictie aan het Koninklijk Conservatorium van Luik, waar hij afstudeerde met een eerste prijs.

Een paar jaar later zou hij trouwens met succes in verschillende stukken spelen in het Théâtre royal des Galeries van Brussel.

Zoals hij zelf met twinkelende pretoogjes zei "veel politici acteren, maar ik ben wellicht de enige politicus die werkelijk een acteurs-diploma heeft."

4

"Deze periode heeft me de betekenis van de woorden broederschap, solidariteit en gelijkheid geleerd. We kwamen allemaal van verschillende achtergronden en uit verschillende lagen van de bevolking, maar we waren allemaal toegewijd aan hetzelfde vrijheidsideaal."

6

5

- 1. 25 ans de mayoral - 2001
- 2. A 12 ans
- 3. En uniforme scout en 1941. Son totem était yack sélénite
- 4. Volontaire de guerre en 1945
- 5. Journaliste à l'Institut national de Radiodiffusion - studio de Liège - 1953
- 6. Premiers pas à la télévision - 1954
- 7. Émission « Visa pour le Monde » - 1972

Foto's: privécollectie

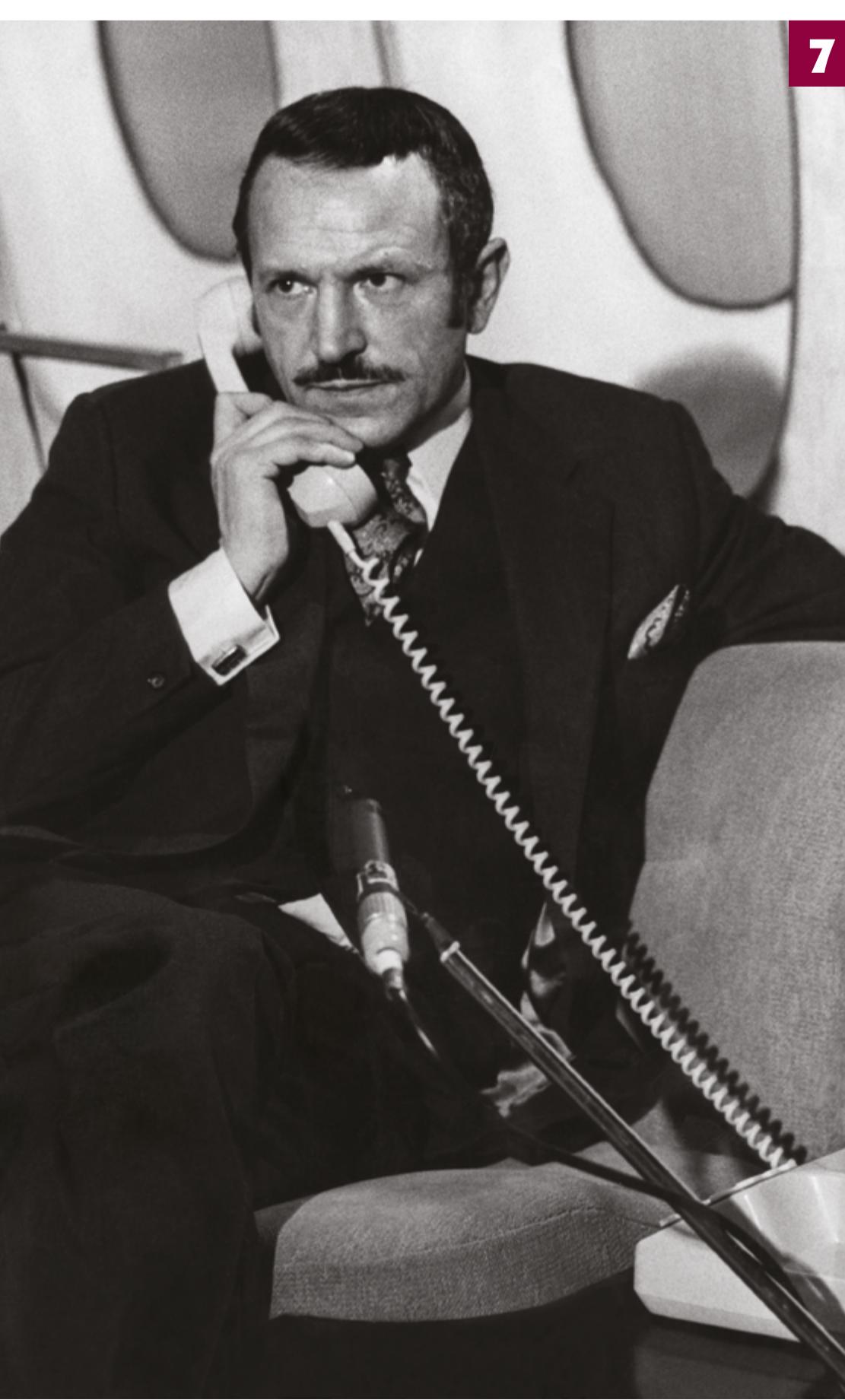
Tegelijkertijd begon hij te werken bij het INR (Institut national belge de Radiodiffusion, studio Luik) als journalist en verzorgde hij er animaties en reportages in uiteenlopende domeinen: literatuur, jazz, arbeidswereld, sport.

In 1954 kreeg Georges Désir de kans om deel te nemen aan het beginstijperk van de televisie en verhuisde hij met zijn gezin naar Brussel. Hij was verantwoordelijk voor de coördinatie van de algemene presentatie en startte een PR-dienst op. Ondertussen gaf hij ook les aan de academie.

In de jaren '60 werd hij verantwoordelijk voor de zendtijd op zondag, terwijl hij zijn algemene coördinerende functies behield: producer en presentator van verschillende uitzendingen, waaronder Visa pour l'Europe en vooral Visa pour le Monde, dat hij van 1966 tot 1977 produceerde en presenteerde. Dankzij dit programma realiseerde hij persoonlijk een zestigtal kortfilms van elk ongeveer 40 minuten, in 60 verschillende landen verspreid over de vijf continenten.

Georges Désir was ook de initiatiefnemer van het programma rond verkeersveiligheid 'Contacts', dat nog steeds uitgezonden wordt op de RTBF.

De verhuis van de R.T.B. van het Flageyplein naar de Reyerslaan had een beslissende invloed op de rest van zijn loopbaan, aangezien Georges Desir zich in 1966 in Sint-Lambrechts-Woluwe vestigde om dichter bij de studio's te wonen.

7

En 1954, on lui propose de participer aux premiers pas de la télévision et il s'installe à Bruxelles avec sa famille. Il anime d'abord une section cinéma. Il est chargé de la coordination de la présentation générale et crée un service de relations publiques. Parallèlement, Georges Désir est professeur d'académie.

À partir des années 1960, il devient responsable des tranches horaires du dimanche, tout en conservant des attributions de coordination générale : producteur et animateur de diverses émissions, parmi lesquelles *Visa pour l'Europe* et surtout *Visa pour le Monde*, qu'il produit et anime de 1966 à 1977. Cette émission lui a permis de réaliser personnellement une soixantaine de courts métrages d'environ 40 minutes chacun dans 60 pays différents répartis sur les cinq continents. Georges Désir fut aussi l'initiateur de l'émission de sécurité routière 'Contacts', qui est la plus ancienne émission encore diffusée sur la RTBF.

Le déménagement de la RTB de Flagey au boulevard Reyers a eu une influence déterminante sur la suite de sa carrière puisqu'en 1966, Georges Désir s'installe à Woluwe-Saint-Lambert pour se rapprocher des studios.

Son parcours politique

Membre de la régionale bruxelloise du Mouvement populaire wallon, Georges Désir y retrouve des adhérents venus des partis traditionnels. Les grandes grèves de 1960 constituent, pour les militants, un détonateur. La plupart rallient le Front bruxellois des Francophones qui n'est pas encore le FDF, mais où l'on retrouve André Lagasse, Léon Defosset, Lucien Outers et bien d'autres. Les lois de 1962 et 1963 fixant notamment la frontière linguistique accélèrent la création du FDF, Front démocratique des Bruxellois francophones auquel il s'affilie, et c'est sous cette étiquette qu'il est élu pour la première fois conseiller communal à Woluwe-Saint-Lambert en 1971.

Zijn politieke loopbaan

Als lid van de Mouvement populaire wallon (de Waalse Volksbeweging) vond Georges Désir er leden terug die overgekomen waren van de traditionele partijen. De grote stakingen van 1960 waren er voor de militanten te veel aan. De meesten sloten zich aan bij het Front bruxellois des francophones, dat nog niet het FDF is, maar waar André Lagasse, Léon Defosset, Lucien Outers en vele anderen hun toevlucht bij gezocht hadden. De wetten van 1966 en 1963 die onder meer de taalgrens vastleggen, versnellen de oprichting van het FDF, waar hij zich bij aansloot en het was onder die vlag dat hij in 1971 voor de eerste keer tot gemeenteraadslid verkozen werd in Sint-Lambrechts-Woluwe.

8

Réfractaire à toute forme d'absolutisme, ce n'est pas par rejet d'une autre communauté qu'il s'oriente vers le FDF mais bien par refus de la domination et des injustices qu'engendre le nationalisme. Féru de langue française, il œuvre toute sa vie à la promotion de la culture sous toutes ses formes. « J'ose le dire, notre diversité culturelle bruxelloise justifie plus encore cette volonté d'ouverture », dira-t-il en 2001. En octobre 1976, les élections communales le propulsent à la tête d'une majorité absolue de 18 sièges sur 35 et il prête serment comme bourgmestre de Woluwe-Saint-Lambert en 1977. Jusque là, il n'y avait pas d'incompatibilité avec son statut à la RTB.

En avril 1977, le Parlement est dissous. Placé en ordre utile sur la liste de la Chambre, il est élu député et cette fois, il doit choisir : la télévision ou la politique.

La politique devient donc son second métier : il est réélu comme bourgmestre en 1982, 1988, 1994, et enfin en 2000 à la tête d'une Liste du Bourgmestre. Pendant ces années, il a aussi été réélu sans interruption de 1977 à 1999 tantôt à la Chambre, tantôt au Sénat ou au Parlement régional. Il a été successivement Vice-président de la Commission française de la Culture, premier président de Télé

9

Bruxelles et administrateur du Botanique.

De juin 1989 à décembre 1991, il fait partie du premier gouvernement de la Région bruxelloise, avec comme attributions régionales l'environnement, la politique de l'eau et les monuments et sites, et comme attributions communautaires la culture et l'aide aux personnes.

S'il a cédé son siège de bourgmestre à Olivier Maingain après les élections communales de 2006, Georges Désir, bourgmestre honoraire, a continué à siéger comme conseiller communal et est resté très attentif à la vie et au devenir de sa commune.

11

Gekant tegen alle vormen van absolutisme, is het niet omwille van de afwijzing van een andere gemeenschap dat hij zich tot het FDF wendde, maar door de afwijzing van de dominantie en het onrecht dat het nationalisme met zich meebrengt. Hij was een levenslange liefhebber van de Franse taal en werkte aan de bevordering van de cultuur in al haar vormen. "Ik durf het te zeggen, onze Brusselse culturele diversiteit rechtvaardigt nog meer deze bereidheid om zich open te stellen", zei hij in 2001.

Door de gemeenteraadsverkiezingen van oktober 1976 kwam hij plots aan het hoofd van een partij te staan die een absolute meerderheid van 18 van de 35 zetels behaald had en op 21 maart 1977 legde hij de eed af als burgemeester van Sint-Lambrechts-Woluwe. Tot dan toe was er geen onverenigbaarheid met zijn statuut bij de RTB.

In april 1977 werd het Parlement ontbonden. Hij stond op een verkiezbare plaats op de Kamerlijst, en werd verkozen tot Parlementslijst, waardoor hij deze keer moest kiezen: de televisie of de politiek.

Politiek werd zijn tweede beroep: hij werd herverkozen tot burgemeester in 1982, 1988, 1994, en tot slot ook in 2000 als lijsttrekker van een Lijst van de Burgemeester.

Gedurende al die jaren werd hij ook van 1977 tot 1999 zonder onderbreking herverkozen voor de Kamer, de Senaat of het Brussels Parlement.

Hij was achtereenvolgens vicevoorzitter van de Franse Cultuurcommissie, de eerste voorzitter van Télé Bruxelles en bestuurder van de Kruidtuin (Le Botanique).

Van juni 1989 tot december 1991 maakte hij deel uit van de eerste Brusselse gewestregering met als gewestelijke bevoegdheden voornamelijk het milieu, het waterbeleid en monumenten en landschappen en als gemeenschapsbevoegdheden cultuur en bijstand aan personen.

Hoewel hij zijn burgemeestersfunctie na de gemeenteraadsverkiezingen van 2006 aan Olivier Maingain afstond, bleef ere-burgemeester Georges Désir zetelen als gemeenteraadslid en volgde hij nog steeds zeer aandachtig de gebeurtenissen en ontwikkelingen in zijn gemeente.

12

"Ik durf het te zeggen, onze Brusselse culturele diversiteit rechtvaardigt nog meer deze bereidheid om zich open te stellen"

13

14

8. 1er Conseil communal en tant que Bourgmestre - à gauche, Jean Léonard - 1977

9. xxx.

10. Au Parlement - 1982

11. Au début des années '90, Freddy Thielemans (Bourgmestre de Bruxelles-Ville), Serge Creuz (artiste belge) et Georges Désir, alors Ministre de la Région de Bruxelles-Capitale

12. L'inauguration d'un système d'adduction d'eau par M. Georges Désir à M'Bazi (Rwanda) en 1980.

13. Campagne pour les élections européennes, en compagnie d'Antoinette Spaak - 1995

14. Transmission de l'écharpe mayoriale à M. Maingain - 2006

8. 1ste gemeenteraad als burgemeester - links, Jean Léonard - 1977

9. xxx.

10. In het Parlement - 1982

11. In het begin van de jaren 1990, Freddy Thielemans (burgemeester van Brussel-Stad), Serge Creuz (Belgische kunstenaar) en Georges Désir, toenmalig minister van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

12. De inhuldiging van een watervoorzieningssysteem door heer Georges Désir in M'Bazi (Rwanda) in 1980

13. Campagne voor de Europese verkiezingen, in gezelschap van Antoinette Spaak - 1995

14. Overdracht van de burgemeestersjerp aan M. Maingain - 2006

Quelques réalisations marquantes à Woluwe-Saint-Lambert

15

La réalisation dont il était le plus fier est incontestablement la création de Wolubilis. Il disait, lors de son inauguration en 2006: « Une commune comme Woluwe-Saint-Lambert, qui a une vie artistique aussi intense, méritait que cela se fasse dans un lieu de qualité. Pendant 25 ans, j'ai défendu l'idée de créer un centre culturel

qui puisse accueillir ses activités dans de bonnes conditions. [...] Je suis heureux du projet qui a été réalisé. »

Dès le début de son mandat de bourgmestre, Georges Désir a œuvré pour la promotion de la culture et du patrimoine. En 1977, il initie la première édition des Fêtes romanes, avec la volonté d'offrir aux habitants une grande festivité populaire, gratuite, de qualité... dont le succès ne s'est jamais démenti. En 1978, il inaugure la Médiatine, lieu d'exposition créé dans les anciennes écuries du château Malou. On lui doit également la rénovation de la maison Devos et l'ouverture du musée communal, ainsi que la création de la Fondation Marinus, centre de documentation de renommée internationale dédié au folklore et aux arts populaires.

18

Le devoir de mémoire est une valeur à laquelle Georges Désir était fermement attaché et il veilla à associer étroitement les élèves des écoles communales aux cérémonies patriotiques, afin que les enseignements du passé soient transmis aux jeunes générations.

Dans cette optique, il créa le square du 8 mai 1945 (place de Mai) et y fit installer l'œuvre du sculpteur Christian Krekels, « Du bois de la crosse du fusil, germe l'arbre de vie ».

L'enseignement le passionnait aussi et il a assumé pendant près de 15 ans la direction de l'enseignement communal : il a constamment veillé à la rénovation des établissements scolaires pour offrir aux enfants des conditions de scolarisation confortables et adaptées à leurs besoins. Il fut également à l'initiative du rachat du Castel de Linthout pour y planter l'académie de musique, des arts de la parole et de la danse. C'est en mémoire de cet engagement que l'école Parc Schuman a été rebaptisée école Georges Désir en 2020.

Attentif avant tout au bien-être des habitants de Woluwe-Saint-Lambert, il veilla aussi à la rénovation et à l'augmentation tant des logements sociaux que de ceux destinés aux personnes à revenus moyens. Il travailla également à l'amélioration de la mobilité et de l'environnement.

Les services rendus à la population faisaient partie des principales préoccupations de Georges Désir, tant dans le secteur social qu'au niveau de l'accueil et du traitement des dossiers dans les services communaux.

Son épouse, Monette, fut également à ses côtés tout au long de son parcours politique. D'une grande disponibilité, elle était à l'écoute des citoyens, et tout particulièrement des personnes âgées ou handicapées qu'elle accueillait avec chaleur, ne manquant jamais de relayer leurs attentes et préoccupations.

Il faut aussi souligner la création en 1977 de Wolu 10.000, une association dédiée aux seniors que Monette Désir présida pendant plus de 30 ans, s'investissant dans les très nombreuses activités et y consacrant énormément de temps.

15. Pose de la 1e pierre du village Culturel - Wolubilis - 2004

16. Centre culturel Wolubilis

17. Inauguration des panneaux en hommage à Sarah et Jacques Goldberg - juin 2013

18. En compagnie de Christian Krekels lors de l'inauguration de l'œuvre « Du bois de la crosse du fusil, germe l'arbre de vie » située square du 8 mai 1945 - mai 2005

19. Investi auprès des enfants de la Commune

20. Georges Désir et son épouse Monette

© A2C ARCHITECTS - G. De Kinder

16

« Une commune comme Woluwe-Saint-Lambert, qui a une vie artistique aussi intense, méritait que cela se fasse dans un lieu de qualité. Pendant 25 ans, j'ai défendu l'idée de créer un centre culturel

“Een gemeente als Sint-Lambrechts-Woluwe, met een intens artistiek leven, heeft het verdiend dat dit kunstleven zich kan afspelen in een kwaliteitsvolle locatie.”

plechtigheden, opdat de lessen uit het verleden aan de jongere generaties zouden doorgegeven worden. Daarom creëerde hij het “plein 8 mei 1945” en liet er het werk “uit het hout van de geweerkolf ontkiemt de levensboom” van beeldhouwer Christian Krekels installeren.

Ook onderwijs interesseerde hem, en hij nam bijna 15 jaar het bestuur van ons gemeentelijk onderwijs waar: in die hoedanigheid waakte hij voortdurend over de renovatie van de schoolgebouwen om de kinderen een comfortabele schoolomgeving te kunnen bieden, aangepast aan hun behoeften. Hij nam ook het initiatief tot de aankoop van het Kasteeltje van de Linthout en hij liet er de academie voor muziek, woord en danskunst onderbrengen. Het is ter nagedachtenis aan dit engagement dat de school Park Schuman in 2020 werd omgedoopt tot de school Georges Désir.

Hij hechtte veel belang aan het welzijn van de inwoners van Sint-Lambrechts-Woluwe en zorgde dan ook voor de renovatie en de toename van zowel sociale woningen als woningen voor de middelklasse. Ook zette hij zich in voor de verbetering van de mobiliteit en de bescherming van het leefmilieu.

De dienstverlening aan de bevolking was één van de belangrijkste bekommernissen van Georges Désir, zowel in de sociale sector als op het vlak van het onthaal van de inwoners en de behandeling van de dossiers door de gemeentelijke diensten.

Zijn echtgenote Monette, stond aan zijn zijde gedurende zijn hele politieke loopbaan. Ze was zeer beschikbaar en bood een luisterend oor aan de burgers, met name aan ouderen en mindervaliden, die ze van harte onthaalde waarbij ze nooit naliet hun verwachtingen en zorgen over te brengen.

Vermeldenswaard is ook de oprichting in 1977 van Wolu 10.000, een vereniging voor senioren die Monette Désir gedurende meer dan 30 jaar heeft voorgezet. Ze was betrokken bij de talrijke activiteiten en besteedde er veel tijd aan.

20

Een paar opvallende réalisations in Sint-Lambrechts-Woluwe

De realisatie waarop hij het meest trots was, is ongetwijfeld Wolubilis. Zo zei hij tijdens de inhuldiging van het gebouw in 2006: “Een gemeente als Sint-Lambrechts-Woluwe, met een intens artistiek leven, heeft het verdiend dat dit kunstleven zich kan afspelen in een kwaliteitsvolle locatie. 25 jaar lang heb ik ervoor gepleit om een cultureel centrum te creëren waar al deze artistieke activiteiten in goede omstandigheden kunnen doorgaan. [...] Ik ben blij met het project dat gerealiseerd werd.”

Van bij de aanvang van zijn mandaat als burgemeester heeft Georges Désir zich ingezet om cultuur en het erfgoed te promoten. In 1977 nam hij het initiatief voor de eerste editie van de Fêtes romanes, met als doel de bewoners een groot volksfeest te schenken, een evenement dat gratis is maar toch kwaliteit biedt... een evenement dat steeds een succes is gebleken.

In 1978 huldigde hij de gerenoveerde Mediatine in, een tentoonstellingsruimte gecreëerd in de voormalige stallen van Château Malou. Hij was ook verantwoordelijk voor de renovatie van het huis Devos en de opening van het gemeentelijk museum, alsook voor de oprichting van de Stichting Marinus, een internationaal gerenommeerd documentatiecentrum gewijd aan de folklore en de volkskunst.

De herinneringsplicht is een waarde waaraan Georges Désir zeer gehecht was, en hij zorgde er dan ook steeds voor om de leerlingen van de gemeentescholen te betrekken bij de patriottistische

